

Salif Keita, la veu d'or de Mali

El músic malià Salif Keita. © Prisca Lobjoy

Per Jordi Urpí

Amb un nou disc sota el braç, *Talé* (Emarcy/Universal, 2012), i una agenda atapeïda de concerts que inclou dues aturades al nostre país (Girona: Auditori, diumenge, 17 de febrer; i a Barcelona: Sala Apolo, dilluns, 18 de febrer), Salif Keita torna a la primera plana de l'escena de les músiques del món. Mestre dels ritmes de l'Àfrica occidental i un dels pares del pop africà, després de quaranta anys de carrera manté les constants que l'han convertit en una figura de la música maliana, primer, i de nivell internacional, després: concerts exuberants i majestuosos, una veu líquida formidable i unes cançons carregades d'emocions.

Però quan parlem de Salif Keita, no podem oblidar dos aspectes que han condicionat tota la seva vida: pertany al llinatge de Sundiata Keita (1190-1255), el fundador de l'històric Imperi mandinga, i és una persona albina. Nascut l'any 1949 a la localitat de Djoliba, quaranta quilòmetres al sud de Bamako, pertànyer a una família noble feia del tot impossible que es convertís en cantant, una feina reservada als *griots* (la casta de músics professionals, dipositària de moltes de les tradicions mandinga). D'altra banda, la seva condició d'albí (sinònim de mala sort en la seva cultura) el condemnava als ulls de la societat tradicional i classista on vivia.

Arran d'aquesta situació, Keita es va traslladar a Bamako l'any 1967, on es va incorporar com a vocalista en una de les orquestres més populars de l'època, la Super Rail Band de Bamako. Aviat es va convertir en una de les referències de la música del país, fins al punt que va crear i liderar la seva pròpia formació, Les Ambassadeurs du Motel. L'any 1973, amb els problemes polítics que vivia Mali, va traslladar-se amb tots els seus músics a Abidjan, capital econòmica de la Costa d'Ivori, des d'on el grup va continuar amb el nom de Les Ambassadeurs Internationaux i va aconseguir grans èxits en nombrosos països de l'occident africà.

Salif Keita es va instal·lar a París l'any 1984, moment en què el seu projecte musical es va apropar a l'estètica del pop anglosaxó. D'aquest període daten treballs com *Soro* (Stern's, 1987) o *Folon* (Stern's, 1995), que el van situar com un dels artistes africans més destacats del moment. Superada una etapa de confusió creativa (confusió que, curiosament, mai no es va traslladar als seus concerts contundents), Keita va tornar a Bamako amb el canvi de segle i des d'allà ens va regalar *Moffou* (Universal, 2002), un enregistrament en què es va retrobar amb els valors musicals de la tradició mandinga que coneix i defensa perfectament. Amb *M'bemba* (Universal, 2005) i *La différence* (Emarcy, 2009) va tancar aquesta mena de trilogia que suposava un retorn a les seves arrels.

Talé el seu nou disc, ens apropa un Salif Keita connectat al ritme i el ball com poques vegades, en part perquè ha treballat al costat del productor francès Philippe Cohen Solal, conegut per la seva feina amb Gotan Project. A banda dels seus músics habituals, en aquest treball han participat també el raper londinenc Roots Manuva, la contrabaixista i cantant Esperanza Spalding o el peculiar Bobby McFerrin. Impulsat per l'optimisme que la seva història vital de superació ha creat en el seu interior, Salif Keita sempre trasllada un missatge d'esperança al voltant del futur de l'Àfrica. Malauradament, en aquests moments de conflicte en territori malià les seves paraules ens duren, segur, a una reflexió profunda de la nostra humanitat. O de la seva absència, segons el cas.